

Adviesraad **Wet maatschappelijke ondersteuning**

Ambtelijk secretariaat
Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn

Aan: College van B&W van de gemeente Apeldoorn

T: 055 580 22 41
E: cliëntenraden@apeldoorn.nl
www.wmoraadapeldoorn.nl

CC: Antonie de Vlieger
Adviesraad-VWI

Datum: 7 mei 2014
Uw brief d.d.: 8 april 2014
Ons kenmerk: WMO 1405-02

Betreft: Advies op de regionale uitgangspuntennotitie inkoop Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen GGZ Oost-Veluwe

Geacht college,

Inleiding

De adviesraad Wmo, verder te noemen de adviesraad, heeft kennisgenomen van de Uitgangspuntennotitie inkoop Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen GGZ Oost-Veluwe. Deze notitie is bedoeld om de raad beleidskeuzes te laten maken met betrekking tot het opstellen van een raamwerkovereenkomst voor contractering van maatwerkvoorzieningen in regionaal verband. Voor de Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen GGZ fungeert de gemeente Apeldoorn als centrumgemeente. Bijgaand daarom het advies van de adviesraad van de gemeente Apeldoorn m.b.t. de uitgangspuntennotitie. De Wmo-raden van de betrokken gemeentes hebben hierbij de gelegenheid tot eigen inbreng gehad.

Wij hebben kennisgenomen van de aangenomen amendementen en moties op het wetsvoorstel Wmo 2015 maar, hoewel die enkele door ons opgevoerde voorstellen steunen, daarmee in het advies geen rekening gehouden. Ten tijde van het schrijven van dit advies moet behandeling van dit wetsvoorstel in de Eerste Kamer nog plaatsvinden.

In het advies maken we eerst een aantal algemene opmerkingen waarna we ingaan op specifieke onderdelen.

Algemeen

Voorliggende notitie heeft alleen betrekking op maatwerkvoorzieningen, ergo, specifieke algemene (regionaal) gefinancierde voorzieningen worden hierin niet meegenomen. Het lijkt ons, in het kader van samenhangend beleid, echter goed om ook voor het beleid ten aanzien van algemene voorzieningen te zijner tijd relevante vergelijkbare uitgangspunten te hanteren. Keuzevrijheid en klantregie zijn voor de adviesraad belangrijke uitgangspunten. Het is daarom van belang dat voldoende aanbieders worden gecontracteerd om keuzevrijheid daadwerkelijk te garanderen. Ook bij een keuze, b.v. voor een onderaannemer, dient er klantregie te zijn. Ten aanzien van een effectieve en efficiënte inzet verdient het aanbeveling om bij complexe of multiprobleem situaties ook voor een cliënt met een PGB te werken met een ondersteuningsplan en een casemanager/regisseur.

In het kader van transitie en transformatie is het voor de adviesraad aanvaardbaar dat voorlopig bij de keuze voor een aanbieder continuïteit van dienstverlening een belangrijk uitgangspunt is. Dit mag echter niet ten koste gaan van innovatie, b.v. voortkomend uit burgerinitiatieven. Het verdient mede daarom aanbeveling om vóór verlenging van contracten, een evaluatiemoment in te bouwen.

De raamovereenkomst wordt aangegaan voor een periode van 2 jaar met een stilzwijgende verlenging van zesmaal 1 jaar. Gezien de mogelijke consequenties van een verandering in verdeling van het macrobudget (historisch versus objectief) in de 2-jarige contractperiode verdient het aanbeveling de mogelijkheid van tussentijdse aanpassing in het contract open te houden. Het voor lange(re) tijd vastleggen van tarieven b.v. kan risico's met zich mee brengen.

Specifiek

Hoofdstuk 4.1, blz. 9/35: Het rijk geeft voor het budget voor de begeleiding geen duidelijkheid over een verdeling naar ondersteuningsbudget en uitvoeringsbudget: Zie hiervoor hetgeen wij daarover hebben gezegd in ons advies op de Nota 'De kracht van Apeldoorners'.¹

Hoofdstuk 4.2, blz. 10/35: Financiële taakstelling: Er is ons inziens een goede monitoring vereist om te kunnen bezien of de klant voldoende goede ondersteuning behoudt als er minder diensten c.q. uren ingezet worden.

Hoofdstuk 5.1, blz. 11/35: Toegang per gemeente: Om, als gevolg van interpretatie verschillen in overeenkomstige situaties, onderscheid in uitkomst te voorkomen, adviseren wij om uitgevoerde onderzoeken tot toekenning te valideren.

Hoofdstuk 5.2, blz. 12/35: Cliëntgroepen Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen GGZ: Met betrekking tot de beschrijving van de afbakening van cliëntgroepen komt ons inziens onvoldoende tot uiting hoe de positie van nieuwe cliënten gewaarborgd is.

Hoofdstuk 5.2 t/m 5.5, blz. 11/35 - 18/35: Contractmodel: Wij adviseren om duidelijk te maken op welke wijze de samenhang tussen de maatwerkvoorzieningen, m.n. in complexe situaties, wordt geregeld en bewaakt vanuit het perspectief van de cliënt. Tevens adviseren wij duidelijk aan te geven wie ((klant)regisseur, coördinerend aanbieder, zorgcoördinator /casemanager?) de uiteindelijke regie heeft en wie (blz. 18/35, stap 6) doorzettingskracht heeft bij de coördinatie in geval van meerdere betrokken partijen (taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden {TBV's}). N.b.: Hoewel algemene voorzieningen hier niet aan de orde zijn, bevelen wij coördinatie en het regelen van doorzettingsmacht aan in situaties van een combinatie van maatwerkvoorzieningen, algemene voorzieningen en andere bouwstenen zoals beschreven in hoofdstuk 5.3.

Hoofdstuk 5.4, blz. 15/35: Coördinatie op ondersteuningsplannen: De positie van de coördinerend aanbieder is hierbij dermate dominant t.o.v. die van de gemeente en de cliënt(ondersteuner) dat dit op zich het risico van een perverse prikkel impliceert. Wij adviseren hierbij de positie van de gemeente en de cliënt(ondersteuner) duidelijker als tenminste gelijkwaardig te benoemen.

Hoofdstuk 5.4, blz. 16/35: Alhoewel in Hoofdstuk 5.3 Schoonmaakondersteuning als een bouwsteen wordt onderscheiden, wordt deze in Hoofdstuk 5.4 niet beschreven. Dus ook geen inhoudelijk duiding en resultaten.

¹ Zowel hetgeen genoemd ten aanzien van het taakstellend budget als ook ten aanzien van dat wat gezegd over 'Het Gesprek', *de begrenzing hiervoor wordt gegeven door de daarvoor beschikbare middelen*, (Hoofdstuk 7 paragraaf 7.2), is in de ogen van de adviesraad aanleiding om te benadrukken dat het budget zo optimaal mogelijk wordt ingezet ten behoeve van de Begeleiding. Dit vereist transparantie ten aanzien van organisatiekosten en de Begeleidingskosten, waarbij wij voorstellen om de verhouding aan te houden, zoals bepaald door de aanvankelijke financiering van de uitvoering en de begeleiding door het Rijk.

Hoofdstuk 5.5, blz. 17/35 stap 2: De passage: 'toekenning van een door de gemeente meer passend gevonden maatwerkvoorziening(en)' kan een belemmering zijn voor het verkrijgen van een PGB. Wij adviseren daarom een transparant systeem van onderzoek om een zo objectief mogelijke keuze voor toekenning van een voorziening te garanderen, mede gelet op de keuzevrijheid en de regie van de cliënt.

Hoofdstuk 6.5, blz. 17: Met betrekking tot het overgangsrecht lezen wij hier dat, binnen de termijn, zorg en ondersteuning onder dezelfde condities als in de AWBZ wordt geboden, wat betekent dat de cliënt een vergelijkbaar aanbod krijgt.

Dit betekent niet dat de zorg door dezelfde aanbieder of op dezelfde wijze wordt geleverd.

Onduidelijk is hierbij wat de impact van dit vergelijkbaar aanbod is.

Later in de alinea staat dat de gemeente in overleg met de cliënt afspraken kan maken over een vervangend Wmo-ondersteuningsarrangement gedurende de overgangsperiode.

Wij adviseren om het overgangsrecht, binnen de wettelijke termijn, zoveel mogelijk in de bestaande vorm te continueren en zo een mogelijke toestemming voor een Wmo-arrangement niet ongewild te forceren.

Hoofdstuk 7.3.1, blz. 25/35: Organisatorische bekwaamheid: De aangegeven drie criteria waaraan aanbieders moeten voldoen geven geen inzicht in hun 'bekwaamheid' in het voeren van een bedrijf (het vermogen/de geschiktheid om iets 'goed' te doen, o.a. een voorwaarde voor het leveren van kwaliteit) of wordt hier met bekwaamheid iets anders bedoeld? Ergo, de vlag dekt hier de lading niet. Wij adviseren duidelijk te verwoorden wat hier wordt bedoeld.

Hoofdstuk 7.3.3, blz. 28/35: Uitvoeringsvoorwaarden: Aan de 'voorkant' wordt een groot scala aan eisen genoemd. Wij missen echter indicatoren op basis waarvan verantwoording moet worden afgelegd. Wij adviseren 'aan de achterkant', wellicht beperkte, verantwoording te vragen en vooral geen inspanningsrapportages! Gegevens moeten inzicht geven in effectiviteit ten opzichte van de afspraken en het beoogde beleid van de gemeente. Ontwikkel hiertoe de juiste prestatie-indicatoren.

Hoofdstuk 7.3.6, blz. 30/35: Algemene bepalingen: Bij overdracht van verplichtingen, indien een raamovereenkomst wordt beëindigd, dient een warme zorgvuldige overdracht plaats te vinden. Echter de toevoeging 'waar mogelijk naar keuze van de cliënt' biedt ons inziens onvoldoende waarborg op regie en vrije keuzemogelijkheid van de cliënt. Wij adviseren hier op te nemen: 'met instemming van de cliënt'.

Hoofdstuk 7.5, blz. 32/35: Managementinformatie en sturing: Ten aanzien van kwalitatieve informatie merken wij op dat behaalde resultaten uit ondersteuningsplannen niet per definitie een garantie geven op het verkrijgen van stuurinfo. In veel gevallen krijg je dan terug dat doelstellingen gehaald zijn. Dat op zich geeft alleen aan dat er inspanningen zijn gepleegd. Wij bevelen aan om, zoals al eerder betoogd, indicatoren rond beoogd beleid te benoemen en doelstellingen daaraan te relateren.

Wij zijn graag bereid, indien gewenst, dit advies mondeling toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,

J.H.J. Schreuder
Voorzitter Adviesraad Wmo gemeente Apeldoorn